

**Körös-Maros Nemzeti Park
Igazgatóság**

*Túzok Tusa
2024*

TÚZOK TUSA 2024

Levelező forduló
FELADATLAP

Kedves Természetbarát Versenyzők!

Szeretettel köszöntünk Benneteket a 2024. évi Tűzok Tusa természetismereti vetélkedőn, mely elnevezését a Körös-Maros Nemzeti Park címerállatáról, a tűzokról kapta. Első lépésként kérjük, hogy pontosan töltsétek ki az alábbi adatokat, ne maradjon egyik kérdés se üresen.

Idén a verseny egy levelező fordulóból és egy terepi fordulóból áll. Az első (levelező) fordulót a feladatlap kitöltésével és az ebben kért melléletek beküldésével tudjátok teljesíteni. A második (terepi) fordulóra, mely egyben a Tűzok Tusa 2024 vetélkedő döntője, a legjobban teljesítő csapatokat várjuk majd.

Élvezetes csapatmunkát kíván Nektek a Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság!

Iskola neve:	
Iskola címe, elérhetőségei:	
Kapcsolattartó pedagógus neve:	
Kapcsolattartó telefonszáma és email címe:	
Választott csapatnév:	
Csapattagok neve, osztálya	

1. Feladat: "Kódfejtő"

Az alábbi QR kód alatt különböző élőlények rejtőznek. Fejtsétek meg ezt a kódot és válaszoljatok a kérdésekre. /A feladat helyes megoldásával max.18 pont szerezhető./

- 1.**
Mi a faj neve?: .....
Milyen kategória győztese? .....
- 2.**
Mi a faj neve?: .....
Milyen kategória győztese? .....
- 3.**
Mi a faj neve?: .....
Milyen kategória győztese? .....
- 4.**
Mi a faj neve?: .....
Milyen kategória győztese? .....
- 5.**
Mi a faj neve?: .....
Milyen kategória győztese? .....
- 6.**
Mi a faj neve?: .....
Milyen kategória győztese? .....
- 7.**
Mi a faj neve?: .....
Milyen kategória győztese? .....
- 8.**
Mi a faj neve?: .....
Milyen kategória győztese? .....
- 9.**
Mi a faj neve?: .....
Milyen kategória győztese? .....

2. Feladat. Messenger üzenet :-)

Elcsíptünk néhány messenger üzenetet. A Ti dolgotok kideríteni, hogy az üzeneteknek kik a feladói, illetve kik a címzettjei, továbbá, hogy az üzenet a Körös-Maros Nemzeti Park melyik részterületére és milyen időpontra utal. Írjátok a válaszokat a megfelelő helyekre! A helyszíneket sorszám szerint a térképen is jelöljétek!

/A feladat helyes megoldásával max. 26 pont szerezhető./

1.

"Helló Bajnok! Mindig olyan gyorsan elillansz előlem itt az **Ugrai-rétben**, pedig csak gratulálni akarok az idei „Év hala” címedhez. Tudom milyen érzés, 2017-ben jómagam is dicsekedhettem vele. Esküszöm a hat bajuszomra, hogy csak uszonyt akarok rázni veled! Találkozunk egy hét múlva, Szent Iván éjjelén!”

Feladó:..... Címzett/címzettek:.....

Részterület:..... Az üzenet időpontja:.....

2.

"Csá Tesó! Kihívlak holnap egy újevi versenyre. A **kardoskúti Fehér-tónál** teled csörgő récékből válogatunk. Tegnap a szélben nem sikerült, de holnap én leszek a gyorsabb! Aki először pedz 400-as tempónál, az győz! Jó vadászatot!"

Feladó:..... Címzett/címzettek:.....

Részterület:..... Az üzenet időpontja:.....

3.

"Helló Édes! Amióta rám vetted citromsárga pillantásod, azóta nem tudok aludni. Forr a vérem. A felújításkor kiebrudaltak a **szabadkígyósi Wenckheim-kastélybeli** szállómból, azóta egy közeli padláson rendeztem be kvártélyom. Egy zsíros mezei pocok vacsorára várlak éjjélkor a zöld tetejű ház kéményén!”

Feladó:..... Címzett/címzettek:.....

Részterület:..... Az üzenet időpontja:.....

Túzok Tusa 2024

4.

"Üdv a gulyában! Hallottuk az éjjel világra jöttél. Jól kipirultál Öcskös! Nem is tudod milyen jó dolgod lesz itt **Montág-pusztán**. Egész nap csak legelünk, délben meg delelünk. Pihenj nyugodtan!"

Feladó:..... Címzett/címzettek:.....

Részterület:..... Az üzenet időpontja:.....

5.

"Cső Spanom! Látom, már megint fészket építesz. Ez az izgága visítógép addig zaklatott, hogy végül átadtad neki a tavalyi fészked? Te vagy leghatalmasabb ragadozó madár nemcsak itt a **Veres Zoltán-pusztán**, de az egész országban. Szégyen! Év madara mi?! Már másodszor, aztán még fészket se tud építeni! 2005-ben én is voltam év madara, no de az én fészkeket akárki megcsudálhatja!"

Feladó:..... Címzett/címzettek:.....

Részterület:..... Az üzenet időpontja:.....

Kiról beszél a feladó:.....

3. Feladat: Rap- eljétek, szavaljátok el!

Ebben a feladatban egy általatok kiválasztott (hazai) élőlényről kell rapszöveget (vagy verset, mondókát, dalszöveget) írnotok. Mintaként mi egy rapszöveget készítettünk. /A feladat kreatív megoldásával max. 20 pont szerezhető./

MINTA: "TÚZOK-RAP"

Nomád e komád,
Cimiri-címerállat,
Ha levegőbe emelkedik,
Leesik az állad!

Mindannyiunk érdeke, hogy
Figiri-fennmaradjon,
Fokozottan védett. Hő!
A magyar puszták éke Ő!

Hallod most a Túzok-rapet,
Dallama elreppen,
Védeni a Természetet,
Rappelve is menjen!

Randira, ha bandáznak
Az Atyaszegi rétre,
Digiri-dürgőhelyük.
Érted-e? Vagy mégse?!

Réhelybe, ha toppansz,
Szafari egy hangulat,
Behemót nagy Bivalyok,
Parlagiak a Sasok!

Nyomod most a Túzok-rapet,
Dallama elreppen,
Védeni a Természetet,
Rappelve is menjen!

Nemzeti a Park itt, hé,
Körös is meg Maros!
Kenuval és bringával is,
Ugyanolyan baró'!

Tigiri-távcsöved,
Ha ide el nem hozod,
Láthatáron kamillázol,
Tik-tokodat tolod!

Kened most a Túzok-rapet,
Dallama elreppen
Védeni a Természetet,
Rappelve is menjen!

Vágod már a Túzok-rapet,
És, hogy mi a szitu,
Menő vagy a Túzoklesen,
S nem kérded, hogy mizu!?

4/a Feladat: "Virágóra"

A Körös-Maros Nemzeti Park tájain számos gyönyörű és védett növényfaj él. Megtudhatjátok, mit üzennek a vadvirágok, ha a virágóra képzeletbeli mutatóit a megadott időpontokra állítjátok és az óránál, majd a percnél lévő szótagokból a megfejtést összeolvassátok. /A feladat helyes megoldásával max. 21 pont szererezhető./

Megfejtés:

4/b feladat:

A virágóra számlapjain jelentős és általános fajok is szerepelnek. Válaszoljátok meg, hogy melyek ezek a fajok. Segítségül megadunk egy-egy fontos meghatározást.

1. A Kárpát-medence bennszülött, sótűrő növénye. Legnagyobb állományai a Tiszántúlon találhatóak.

.....

2. A tündérrózsafélék családjába tartozó faj. Virágzási ideje júniustól szeptemberig tart.

.....

3. Magyarországon kizárólag a Dél-Tiszántúlon, a Körös-Maros Nemzeti Parkban fordul elő, itt van elterjedésének nyugati határa. A fokozottan védett növény lila virágai május közepétől díszlenek.

.....

4. A szikes puszták jellegzetes növénye, A csapadékos években szinte lepelszerűen, sárgásfehér szőnyegként borítja be a tájat. Népies elnevezései: pipitér, anyafű, szikfű, szüzekanyja, bubulyka.

.....

5. Az ősz kedvelt vadvirágai közé tartozik. Fészkés virágzatú, mészkerülő, de sótűrő, ősi faj. Aprócska levelei mirigyesen pontozottak- innen származik népies nevének -"pettyegetett" előtagja

.....

6. Kárpát-medencei bennszülött faj. Az ország egyik legnagyobb állománya a Körös-Maros Nemzeti Park Kis-Sárrét részterületén található. Akár embermagasságúra növvő példányai kitűnnek a hasonló fajok közül.

.....

7. Ezt a növényfajt 2004-ben találták meg először Magyarországon, Ecsegfalva határában. Márciusban virágzik. Tudományos neve (Gagea szovitsii).

.....

8. Ez az amarilliszfélékhez tartozó, kikericsre hasonlító, kistermetű, védett növény hazánkban a Dunántúli-középhegység sztyepprétei mellett a Dél-Tiszántúl löszgyepein,

a Körös-Maros Nemzeti Parkban is előfordul. Nevét arról kapta, hogy rendszerint az őszi búzavetések idején bújik elő a földből.

.....

9. Ez a növény tápnövényül szolgál egy fokozottan védett lepkefaj számára. Általában tömegesen fordul elő, rendkívül sűrű állományban. Élénksárga virágai júliusban jelennek meg.

.....

10. Magyarország legritkább és legveszélyeztetettebb növényritkaságai közé tartozik, az ország területén két állománya ismert. Az első növényfaj Magyarországon, melyet 1971-ben még megmaradt természetes termőhelyeivel együtt védetté nyilvánítottak.

.....

11. Viszonylag kisméretű, mindössze 8-15 centiméter magas, védett növény. A jácintfélék családjának a tagja. Lila virágai általában augusztus végén kezdenek nyílni. A csúcsvirágzás idején azonban egy-egy gyepfoltban akár több tízezer vagy több százezer tő is virít.

.....

12. Az ajakosvirágúak rendjébe és az árvacsalánfélék családjába tartozó faj, 80–120 cm magas, gumós gyökerű évelő. Június- júliusban virágzik, a virágai tömött álörvökben állnak, Tudományos neve: *Phlomis tuberosa*.

.....

5. Feladat: Keresztrejtvény

Idén kerekén harminc éves a Körös-Maros Nemzeti Park Igazgatóság. A nemzeti park 13 részterületből áll. A hozzájuk kapcsolódó kulcsszavak segítségével írjátok be a keresztrejtvény vízszintes soraiba, hogy melyik részterületről lehet szó. Az egyes területek megnevezésénél a kötőjeleket, szóközöket is figyelembe kell venni. Így a függőleges megfejtési sorban megkapjátok, hogy miért dolgozik 30 éve intézményünk. A Körös-Maros Nemzeti Park tájegységeiről a www.kmnp.hu oldal Nemzeti park/részterületek menüpontjában is sokat megtudhattok.

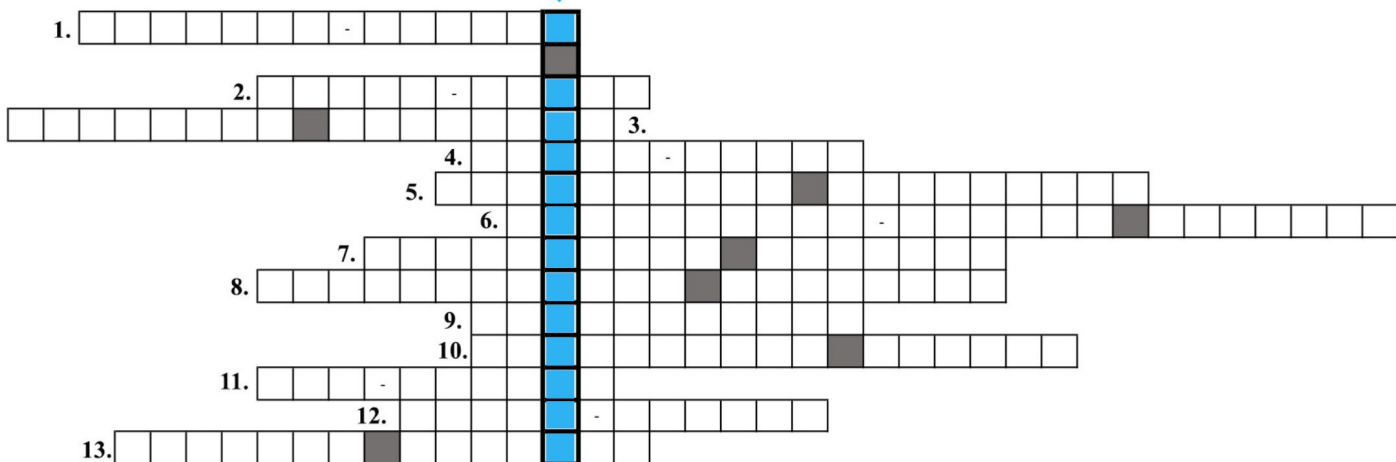
/A feladat helyes megoldásával max. 14 pont szerezhető./

Kulcsszavak a keresztrejtvény soraihoz:

- 1.) Wenckheim-kastély és parkja, Nagy-erdő, Török-, a Hegyes- és a Fekete-halom, Nagygyöp
- 2.) Hármaskörös, Álom-zug, Iriszlói-holtág, tiszavirág, Halásztelki tanösvény
- 3.) Volgamenti hérics
- 4.) Vetyeháti erdő, nyelesszemű légy, Bekai-halom, bánáti szalagoscsiga,
- 5.) Utolsó sziki tölgyes, kocsányos tölgy, mezei juhar, tatár juhar, mezei szíl, vénicszíl, nagy szikibagoly lepke
- 6.) Túzok, Hortobágy-Berettyó, Ördög sánc
- 7.) szikes tó, Lófogó-ér, őszi daruvonulás, gulipán, széki lile, cigája juh, racka juh, Csomorkányi templomrom
- 8.) 21 hektár, Száraz-ér, Löszpuszta-rét, magyar földikutya, magyar tarsza
- 9.) kék vércse, szalakóta, Kákafok, egykori mocsárrét
- 10.) Kettős vizes árok, kónya zsálya
- 11.) Ugrai-rét, Sző-rét, Biharugrai- és Begécsi-tórendszer, agárkosbor, Vátyoni erdő
- 12.) Kettős Mágori-domb, Csolt monostor romjai, Holt-Sebes-Körös
- 13.) Kopáncsi-puszta, Montág-puszta, Nagy-Zsombék, Királyhegyesi-puszta,

30
ÉVE

Megfejtés:

.....

6. Feladat: 10 éves a Körösvölgyi Állatpark

A Körösvölgyi Állatpark idén ünnepli 10. születésnapját. Ennek apropóján néhány lakó üdvözlőlapot küldhetett. A Ti feladatotok kideríteni, hogy ki a feladó. A fájának megfelelő bélyeg sorszámát írjátok a hiányzó helyekre. /A feladat helyes megoldásával max. 20 pont szereshető./

Legbarátibb üvöltésem!

Mi újság a falka territóriumán?
Alfátok még a régi? Van bőven
mire vadászni? Lábaitok bírják-
e még a kitartó üldözést?

Mi Ajsával jól megvagyunk. Tágas
kifutónkban nagyokat játszunk és
szeretjük a közönség szeme láttára
habzsolni az ínycsiklandó
cupákokat.....

Canis Lupus falka

Tajga vidék

Észak-Európa

Kedves Rokonaim!

Rég küldtem levelet nektek a
távoli Białowiecki őserdő mélyére!
Kérődzés közben gondoltam írok
néhány sort. Milyen ízűek arra felé a
lombok?

Nálunk minden rendben, bika
borjam már közel 1 tonnás, lassan
átveszi stafétámat. Hiába no.....én
is öregszem.....

Bison Bonanus familia

Białowiecki Nemzeti Park

Lengyelország

Röff!

Hol a tőrőba van a csürhének? Mióta háztáji jószágok lettetek, eléggé eltunyultatok a moslék és a meleg öl mellett. Szemfogatok elkorcsosult, nem tépi már a föld alatti gumókat, orrotok nem szagolja az izletes tölgy makkot, mint a mienk.

Sus Scrofa domestica

részére

Tanya régi kútrica

Nesztelen estét!

Apró, szőrös szomszédaim, ezúton üzenem, hogy az éjszaka olyan sokan összegyűltetek, hogy kénytelen voltam karmaim használni és néhányötököt megregulázni. Áldozataim bundáit nemrég köptem ki.

Mezei pocok Kolónia

Részére

Ligeterdő 5.

Termikben gazdag Napot!

Merre köröznék roppant
szárnyaitok mediterrán kollégák?
Éles szemetek lát-e bárhol
pusztulást? Mi az állatparkban
csak ketten osztzkodunk társammal
a napi tetemen.....

Gyps fulvus telep

Cres szigete

Horvátország

Kedves Klánom!

Borzasztóan sokat
gondolok rátok. Vajon az
egykori várunk meg van
még. a homokbánya
oldalában? Mióta nem
jártam arra biztosan
vengeteg új ki és bejárat
készült. Testvéremmel mi is
ástunk magunknak föld
alatti közlekedőket itt az
állatparkban.

Meles meles klán

részére

Homokbánya utca 10.

Rég nem látott Rokonságom!

Üdvözlétem küldöm a
Körösvölgyi Állatparkból,
ahol már több éve nyaralok. A
módom kiváló. Még csak
mancsomat sem kell
mozdítanom, ahhoz hogy
pofámba kerüljenek az
ínycsiklandó falatok.
Úgyhogy egy darabig még
maradok.

Ravaszdiék

részére

Kotorék utca 6.

Úszóhártyás Jónapot!

Meghívunk Titeket
ebédre ide a
szomszédba, a
Körösvölgyi Állatpark
tavára, ahol két
marékkal szórják a finom
úszótápot a látogatók.
Mi is kikerekedtünk már.
Fölröpülni sincsen
kedvünk.

Fecseriék részére

Körös-ártér

Kákafoki-Holtág.

Fűzfagallyas szép napot!

*Meleg pata csapásom
küldöm innen a távolból,
tágas kifutóm csendjéből.
Ide a riigyet kocsiszám élém
hozzák és ráadásul még
dagonyázhatok is.*

Únő unokatesóm részére

Gdansk

Lengyelország

Szerelmes pacs!

*Én kedves Kelempájssom, sokat
gondolok Önre. Nem költözne
esetleg önként a közelembe?
Kicsi szívem szaporán ver
Önért. Ha csak eszembe jut,
rögtön fészket rakok.*

Cibóka úrfi

részére

Makkos utca 3.

7. Feladat: "Szófelhő"

A szófelhőben található szavakból alkossatok irodalmi mű címeket. A szerzőről annyit elárulunk, hogy a hazai természetvédelem egyik legjelentősebb személyisége:

/A feladat helyes megoldásával max. 13 pont szereshető./

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Ki a szerző?.....

Hány éve született?.....

Handwriting practice lines consisting of 20 horizontal dotted lines.

